

Voorzitter: K. de Wrede (PvdD)

Namens de raad: B. Leemhuis (GroenLinks), R. van Niejenhuis (PvdA), S. Claassen (D66), W. Koks, (SP), I. Jacobs (VVD), T. Moorlag (CU), W. Pechler (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), H. Moerkerk (100&Groningen), R. Staijen (Stadspartij), S. Bosch (Student & Stad), T. Haaima (PVV)

Namens het college: P.E. Broeksma (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Inspreker: de heer Henk Welp, Werkgroep Noorderstation

OV- begroting en dienstregeling

00:11:06

Voorzitter: Geachte aanwezigen, zowel hier als thuis. Het is acht uur en wij gaan beginnen met de meningsvormende sessie. Het is vandaag 16 juni 2021 en ik ben uw voorzitter. Het betreft een meningsvormende sessie, dus het is bedoeld voor het stellen van politieke vragen, het uitwisselen van meningen en het voeren van debat. Er is dus geen ruimte voor technische en feitelijke vragen, en ik ga ervan uit dat dat akkoord is. De spreektijd is ongeveer twee à drie minuten per fractie. We hebben twee mensen die digitaal aanwezig zijn, en ik wil graag eerst even de verbinding controleren. We hebben een inspreker, dat is de heer Henk Welp van de werkgroep Noorderstation. Om de techniek te controleren, meneer Welp, bent u aanwezig?

00:12:06

de heer Welp: Ja, ik ben aanwezig.

00:12:10

Voorzitter: Hartstikke goed, luid en duidelijk. Dank u wel, meneer Welp. Ik wil kijken of de heer Haaima ook technisch goed in de vergadering zit, meneer Haaima?

00:12:25

de heer Haaima: Ja, dat geeft niet. Ik ben volgens mij goed verstaan en ik zie jullie allemaal goed.

00:12:30

Voorzitter: Dank u. Dat is wederzijds, meneer Haaima. We gaan zometeen beginnen. We hebben eerst een mededeling van onze wethouder Broeksma.

00:12:43

de heer Broeksma: Dank u wel, voorzitter. Het lijkt me goed om voordat we deze meningsvormende sessie beginnen even het volgende mede te delen. In de brief heeft u gezien dat we uitgaan van scenario vier als het gaat over de terugkeer van de reizigers naar het oude niveau. Landelijk en regionaal blijken we nu eerder op scenario drie te zitten en we verwachten ook dat dat doorzet. Daarom zegt het OV-bureau scenario drie in de begroting te willen verwerken. Dit leidt tot een tekort van 5,1 miljoen in plaats van de 6,2 miljoen die u in de stukken ziet. Misschien vindt u dat een beperkte terugloop maar dat betekent ook dat er meer gereden moet worden als er meer reizigers zijn. U weet ook dat we flexibel willen op- en afschalen en dat daar de ingekorte dienstregeling op ontworpen is. Ook goed om te

weten is dat de gesprekken met het Rijk over steun in 2022 redelijk voorspoedig verlopen en er enig zicht is op het doortrekken van de steunmaatregelen in een deel van 2022. Achteroverleunen is helaas nog niet aan de orde. We hebben we nog steeds een groot tekort dus het spreken over de dienstregeling en het dekken van het tekort is nog steeds uiterst relevant, maar de vooruitzichten zijn iets gunstiger dan wij u ten tijde van de brief moesten mededelen. Tot zover, Voorzitter.

00:14:10

Voorzitter: Dank u wel, meneer Broeksma. Heeft iemand hier vragen over deze mededeling? De heer Koks, gaat uw gang.

00:14:19

de heer Koks: Even voor de duidelijkheid: dat tekort is nadat die bezuinigingen van drie miljoen doorgevoerd zijn?

00:14:27

de heer Broeksma: Ja, het tekort is negen miljoen. Drie miljoen bezuinigingen en die zes miljoen en die zes miljoen wordt 5,1 miljoen.

00:14:36

Voorzitter: Dan kunnen we nu over tot de eigenlijke sessie. We beginnen met een inspreker, zoals ik net al meldde is dat de heer Henk Welp van de werkgroep Noorderstation. Deze werkgroep heeft ook een schriftelijke inspraakreactie gestuurd die u bij de agenda had kunnen aantreffen. De heer Welp wil deze graag nog even kort toelichten. Meneer Welp, u heeft drie minuten, gaat uw gang.

00:15:03

de heer Welp: Fijn, dank u wel. Goedenavond, mijn naam is zoals gezegd Henk Welp, ik ben lid van de werkgroep Noorderstation. In deze hoedanigheid maak ik van de gelegenheid gebruik om in te spreken bij agendapunt drie van uw vergadering. Wij hebben echter ook een schriftelijke zienswijze hierover aan u doen toekomen. Wij benaderen u, omdat uw raad middels uw vertegenwoordigers in zowel het dagelijks als algemeen bestuur van het OV-bureau Groningen-Drenthe vertegenwoordigd is en als zodanig uw invloed op de besluitvorming van het OV-bureau kunt uitoefenen. Het is wellicht goed om in het kader van onze reactie beknopt iets van de naam geschiedenis van het Noorderstation onder uw aandacht te brengen.

00:15:44

de heer Welp: In september 1884 besloot de toenmalige gemeenteraad van Groningen dat het op 15 juni 1884, gisteren 137 jaar geleden, geopende station voortaan Noorderstationsstraat moest heten en het plein ervoor Noorderstationsplein. Sindsdien is de naam Noorderstation niet meer weg te denken uit de Groninger volksmond. Op de foto uit 1952 die onze zienswijze siert toont trolley buslijn drie van het Groningen vervoerbedrijf ook zichtbaar deze naam op haar display. Deze lijn verbond het Noorderstation en het Hoofdstation. Dit laatste station kreeg haar oorspronkelijke naam weer terug in december 2014 op de displays van Qbuzz lijnbussen, mede dankzij de inspanningen van toenmalige verkeerswethouder van de gemeente Groningen Joost van Keulen.

00:16:37

de heer Welp: In haar reactie 14 op onze zienswijze stelt het college van B en W dat indertijd enkel voor het Hoofdstation een uitzondering is gemaakt. Onduidelijk blijft de grond waarop deze voorkeursbehandeling is gebaseerd. De eventuele gemaakte kosten worden ook niet vermeld. Voor de werkgroep geldt het terechte principe 'gelijke monniken, gelijke kappen'. Met het college is de werkgroep het volstrekt eens dat de kosten voor een eventuele naamsverandering van het station Groningen Noord te hoog zijn. Wij zagen daarom af van een crowdfundingactie hiervoor. Wel hebben we inmiddels door sponsoring bijna 50.000 euro bijeengebracht om de geschiedenis van het Noorderstation zichtbaar te maken en eveneens ter plekke een fysieke identiteit te geven. Het café Noorderstation en de stichting Kunstprojecten Noorderstation hebben door hun gekozen naamgeving hierdoor reeds aan bijgedragen. Vanaf 2014 spant onze werkgroep zich in om samen met het college van B en W meer aandacht aan de geschiedenis van het in de volksmond en media vaak genoemde Noorderstation een plek te geven. Ook de stichting Vrienden van de Stad Groningen ondersteunt van harte ons streven zoals verwoord in onze zienswijze. Resumerend vindt de werkgroep dat de bestuur vertegenwoordigers van uw Raad dit in de collegebrief van 21 november 2014 geuite voornemen nu daadwerkelijk gestalte moet geven door het OV-bureau Groningen-Drenthe te verzoeken de Qbuzz lijnbussen voortaan de naam Noorderstation op hun displays te laten vervoeren. Dank u wel.

00:18:14

Voorzitter: Dank u wel, meneer Welp. Ik kijk even rond of er nog vragen zijn aan u. Ja, ik zie de heer Koks met een vraag, gaat uw gang. De heer Koks van de SP.

00:18:30

de heer Koks: Ja, de heer Welp, hartelijk dank voor uw bijdrage. Kun je aangeven waarom jullie het zo belangrijk vinden dat die naam gehandhaafd blijft? Wat is de waarde voor de stad van het handhaven van die naam?

00:18:46

de heer Welp: Het doet eer aan de volksmond, meneer Koks. In de pers wordt het vaak nog Noorderstation genoemd, de straat die er naartoe loopt heet Noorderstation... De verenigingen die ik net noemde, Vrienden van de Stad Groningen vindt het belangrijk dat die naam terugkeert in de historie. Je kunt lang dubben over wat belangrijk is, maar wij vinden dat het gevoel en historisch besef dat gekoppeld is aan deze plek een tastbare herinnering moet blijven, ook voor de jeugd die na ons komt.

00:19:26

Voorzitter: Dank voor uw betrokkenheid en uw bijdrage. Ik zie toch nog een vraag aan de heer Welp van de heer Leemhuis, GroenLinks.

00:19:35

de heer Leemhuis: Ja, dank u wel Voorzitter. We hebben hier al eerder samen over gepraat, maar ik meen mij te herinneren dat we twee naamgevingsvraagstukken hebben. De ene is van Qbuzz voor de bussen en de andere is voor Arriva, voor de treinen. Is het niet zo dat als Qbuzz het verandert, het beste zou zijn als Arriva de naam aanpast. Klopt dat?

00:19:59

de heer Welp: Daar heeft u helemaal gelijk in. De een schuift het door naar de ander, en er

moet toch iemand de eerste zijn. Onze opvatting is dat door middel van het OV-bureau Groningen-Drenthe de gemeente Groningen een stevige vinger in de pap heeft om de besluitvorming die richting uit te duwen. En als er één schaap over de dam is heb ik er alle vertrouwen in dat de andere vervoersorganisatie zich ook wel in die richting zullen bewegen.

00:20:34

Voorzitter: Dank u wel, meneer Welp. Ik zie de heer Moerkerk, heeft u nog een vraag aan de heer Welp?

00:20:39

de heer Moerkerk: Ik heb een vraag aan de heer Welp, dank u voor uw inspraak meneer Welp. U heeft ongetwijfeld uw verzoek ook gericht aan deze vervoersbedrijven, wat was hun reactie op uw verzoek?

00:20:51

de heer Welp: Ja, ze hadden waardering voor onze nostalgische gevoelens, maar als puntje bij paaltje komt om een bijdrage of daadwerkelijk iets te doen, dan gaven ze niet thuis. Dat is jammer, want het was een verkeersknooppunt waar oude films zoals [onhoorbaar], de Remise zijn opgenomen. In de toekomst is de gemeente Groningen van plan om heel wat rondom het station te doen. Als eerste beentje voorzettend: de naamwisseling zou echt... De straat heet Noorderstationsstraat, het plein wat er nu niet meer is heette het Noorderstationsplein. Ik zie de reden niet om het zo af te houden. Mijn vraag aan de wethouder was waarom het Hoofdstation wel op een namiddag is geregeld, want dat is mijn indruk, dat hoorde ik van Jos van Keulen en hier zo stamp mee om wordt gegaan. Sorry voor mijn betrokkenheid, maar we zijn al lang bezig.

00:21:51

Voorzitter: Meneer Welp, wij zijn heel erg blij met betrokken burgers zoals u, dus maakt u zich daar geen zorgen om.

00:21:57

de heer Welp: Dank u wel.

00:22:01

Voorzitter: Wij gaan nu over naar de bijdrage van onze commissieleden. Aan wie kan ik het woord geven? Dat wordt een korte vergadering op deze manier. Ik zie de heer Koks, SP, gaat uw gang.

00:22:19

de heer Koks: Ja, dank u wel, Voorzitter. We krijgen binnenkort een nieuwe wethouder van Cultuur en de naam van het Noorderstation is ook cultuurhistorisch bepaald, dus wie weet kan een nieuwe wethouder daar een quickstart mee maken, om het in het Engels te houden, om een eerste resultaat vlot neer te zetten. We hebben het vanavond over het openbaar vervoer. Onze fractie is al een aantal jaren op rij van mening dat het openbaar vervoer verschaalt, en dan niet zozeer voor de werkenden die van woning naar werkplek moeten of voor de studerenden die naar hun onderwijsplek moeten. Voor hen staan moderne bussen gereed die met hogere frequentie via de kortste lijnen van P+R terreinen, de Ommelanden of de buitenwijken met hoge snelheid door de gemeente rijden. De verschraling zit in de sociale functie die het openbaar vervoer van oudsher ook vervult. Het is bestemd voor

mensen die zich geen auto willen of kunnen veroorloven en toch op pad willen, voor familiebezoek, een afspraak met de dokter of een stevig eind wandelen in de omgeving.

00:23:22

de heer Koks: Die sociale functie staat wat ons betreft sinds jaar en dag onder druk. Het is net als met een salamiworst. Jarenlang een lijn opheffing hier, een uitstrekking daar, een bushalte op grotere afstand of helemaal weg zoals in de binnenstad. Na tig plakjes van de worst te snijden, oeps, is de worst opeens verdwenen. Dan is de sociale functie van het openbaar vervoer weg, komen er meer mensen die de auto pakken of bijvoorbeeld de binnenstad onbereikbaar achten. In de mobiliteitsvisie werd al aangekondigd dat de buslijnen minder diep in of tussen buurten gaan rijden of lijnen verder verstrekt gaan worden. In deze begroting van het OV-bureau wordt weer een plakje van de worst afgesneden. Drie miljoen korten op de bestaande dienstregeling door op het oog relatief kleine maatregelen. Het lijkt dat het reizigersgebruik zich sneller herstelt dan verwacht, zoals de wethouder net al zei, eveneens als de compensatie door het Rijk die ook hoger wordt ingeschat.

00:24:21

Voorzitter: Meneer Koks.

00:24:21

de heer Koks: Ja?

00:24:22

Voorzitter: Dit roept vragen op bij de heer Pechler, Partij voor de Dieren. Gaat uw gang.

00:24:25

de heer Pechler: Dank u Voorzitter, allereerst zeggen wij als Partij voor de Dieren dat het mooi is dat de salamiworst verdwijnt. Ik kan me goed vinden in het verhaal van de heer Koks dat er de afgelopen jaren veel gestrekt en dat het minder toegankelijk wordt voor ouderen en mensen diep in de wijken. Is de heer Koks het echter ook niet met mij eens dat het dit jaar wel heel erg moeilijk was geweest om het anders te doen, om die drie miljoen ergens anders vanuit de gemeentebegroting tevoorschijn te toveren?

00:24:48

de heer Koks: Ja, zoals u weet doen wij nooit aan suggesties zonder dekkingen, dus die komen nog. Even geduld, dan zet ik het uiteen. Even kijken, dus ik heb net gezegd dat het reizigersgebruik zich sneller herstelt...

00:25:01

Voorzitter: Meneer Koks, u heeft ook nog een vraag van de heer Leemhuis, GroenLinks.

00:25:05

de heer Leemhuis: Ja, dank u, Voorzitter. Ik wil nog even terug naar de stelling van de heer Koks dat door het strekken van de lijnen het alleen maar slechter zou zijn geworden. We kennen op zich de stellingname van de SP. Ik heb begrip voor die stellingname, maar is het niet zo dat voor hele grote groepen het aanbieden van een hoofdfrequente lijn juist wel degelijk kwaliteitsverhoging heeft geleverd? Los van de vraag of er ook groepen door geschaad zijn, bent u het daarmee eens?

00:25:35

de heer Koks: Daar ben ik het mee eens. Die groepen, daar ga ik het zometeen nog verder over hebben. U kunt ook mijn woordvoering afwachten, wie weet geef ik wel antwoord op een vraag.

00:25:45

Voorzitter: Meneer Koks, u heeft een vraag van mevrouw Moorlag, ChristenUnie.

00:25:48

mevrouw Moorlag: Ja, bedankt, Voorzitter. Het gaat nog over wat u zojuist zei, dat de bussen minder door de wijken gaan meanderen. Bent u er ook van op de hoogte dat er gepoogd wordt om alternatieven te bieden en heeft u daar vertrouwen in?

00:26:04

de heer Koks: Dat ga ik zometeen allemaal behandelen. Ik heb het overigens niet alleen over het verstrekken van die lijnen. Er zijn ook in de loop der jaren lijnen verdwenen uit de wijken en de afstanden tussen de bushaltes zijn vergroot. Dus het is niet alleen het strekken van die paar lijnen. De bijdrage van reizigers gaan stijgen en de rijksbijdragen worden mogelijk hoger. Als die inkomsten mee gaan vallen vanuit het Rijk of door hogere reizigersbijdrage of allebei, dat die bijdrageverhoging dan in mindering moet worden gebracht op die drie miljoen. Dus met andere woorden, dat de drie miljoen die nu aan verslechtingen aan de lat staan, dat die dankzij die hogere inkomsten voor een deel in ieder geval vermeden kunnen worden.

00:27:03

de heer Koks: Tot slot, Voorzitter. Net zoals in de mobiliteitsvisie worden in deze OV-bureau begroting nog te ontwikkelen alternatieven gesuggereerd. Echter, een plan voor het binnenstadsvervoer komt pas aan het eind van dit jaar, over de taxi hubs hebben wij al tijden niets meer gehoord en de experimenten zoals in Vinkhuizen en Selwerd lijken gestoeld te zijn op goedbedoelde vrijwilligersinzet. De vraag of dit betaalbare, stabiele, en kwalitatieve vormen van kleinschalig vervoer worden is nog niet beantwoord. Kortom, er wordt van alles beloofd, maar de mensen hebben nog niets concreet in zicht. Het laatste plakje salami komt wat ons betreft in zicht. De SP-fractie kan dan ook niet instemmen met deze begroting. Die drie miljoen kan een stuk lager door meevallende inkomsten en de alternatieven voor fatsoenlijke buslijnverbindingen in en tussen wijken en dorpen zijn nog boterzacht. Dat was de bijdrage.

00:27:59

Voorzitter: Dank u wel, meneer Koks. U bent een beetje over uw tijd heen en u heeft ook nog een vraag van de heer Claassen. De vraag aan beide heren is om dit een beetje spoedig af te wikkelen. Meneer Claassen, D66, gaat uw gang.

00:28:10

de heer Claassen: Dank u wel, Voorzitter. Hoorde ik nou net de heer Koks zeggen namens de SP dat u ook ziet dat de tarieven verhoogd zouden kunnen worden voor de reizigers om de inkomsten van het OV-bureau omhoog te doen? Ziet u dan ook niet dat dat misschien een dubbel negatief effect heeft?

00:28:25

de heer Koks: Nou, als ik iets over tarieven verhogen zou zeggen, zou ik uit de SP gegooid

worden. Dus dat is absoluut niet het geval. Wij vinden juist dat de tarieven in het OV meer inkomensgerelateerd zouden moeten zijn. Nee, dat is niet waar. Ik heb gezegd dat de bezetting van de bussen waarschijnlijk harder stijgt dan wat nu, en wat de wethouder feitelijk ook zegt, in scenario vier het geval is. Dat dat hogere inkomsten met zich meebrengt.

00:28:58

Voorzitter: Ik zie de heer van Niejenhuis zijn vinger omhoogsteken, is dat voor een bijdrage?

00:29:02

de heer Niejenhuis: Ja.

00:29:03

Voorzitter: Gaat uw gang, meneer Niejenhuis, Partij van de Arbeid.

00:29:07

de heer Niejenhuis: Dank u wel, Voorzitter. Ik durf geen vraag te stellen aan de heer Koks, dat was ook niet nodig want het was een volstrekt helder verhaal. Ik kan best wel meegaan in de zorgen die de SP uit over het minder beschikbaar worden van de bus op een aantal plekken. Tegelijkertijd is het natuurlijk wel zo dat wanneer er zoveel minder gebruik wordt gemaakt van het OV, dat er bezuinigd moet worden. Dat is zo klaar als een klontje, dat vinden wij ook logisch. Wat wel ironisch is, is dat juist de kwaliteit en de beschikbaarheid van het OV zo bepalend is of mensen er gebruik van maken. Dus dan kom je wel in een soort van, op zijn Engels, in een catch22 situatie terecht.

00:29:47

Voorzitter: Meneer Niejenhuis, u heeft een vraag van de heer Koks. Gaat uw gang.

00:29:50

de heer Koks: Ik ben wel benieuwd naar de logica dat als er minder reizigers of inkomsten zijn er bezuinigd moet worden. Wij bedrijven hier politiek, en wij bepalen dat de middelen die wij tot onze beschikking hebben, we inzetten op belangrijke zaken die wij vinden. En je kunt er ook voor kiezen om de hogere bijdrage voor het openbaar vervoer in te lassen, we hebben zes miljoen over op de jaarrekening. Nou, daar zit wel een paar centen.

00:30:15

de heer Niejenhuis: Dat is waar, maar u zit ook al langer in de politiek en u weet dat er altijd meer ambities zijn dan geld. Dat geld zou ik aan andere dingen willen uitgeven, dus die keuze maken wij niet. Als het OV de komende jaren minder beschikbaar is, dan gaan we de zorg hebben dat het gaat betekenen dat mensen er minder gebruik van maken. Hoe snel zullen mensen dan weer geneigd zijn om het OV te gebruiken? Juist omdat de agenda van de gemeente Groningen is om mensen zo veel mogelijk gebruik te laten maken van de fiets en van de bus en minder van de auto, zou je willen dat het OV echt een goed alternatief is, zelfs in tijden dat je moet bezuinigen. Ik wil graag reactie van het college daarop over hoe we daarmee om zouden kunnen gaan. Nogmaals, ik snap dat deze bezuiniging nodig is, maar ik maak me ook een beetje zorgen over hoe we mensen weer terugkrijgen in de bus.

00:31:11

de heer Niejenhuis: Even kijken. Nog een vraagje, Voorzitter, misschien is het wat technisch van aard. Is het reëel en nodig om weer terug te gaan naar de 100% zoals we die hadden

voor de voor de coronatijd, of heeft het college ook in beeld dat bijvoorbeeld een aantal mensen die in het verleden het OV gebruikten, zich niet begeven naar de auto, maar meer naar de snelle elektrische fiets of iets dergelijks. Daar ben ik ook even benieuwd naar. Dank u wel.

00:31:39

Voorzitter: Dank u wel, meneer Niejenhuis. Ik zie de heer Pechler, heeft u een vraag of heeft u een bijdrage? Gaat uw gang, meneer Pechler, Partij voor de Dieren.

00:31:46

de heer Pechler: Ja, dank u, Voorzitter, en dank ook aan de spreker. We hebben er natuurlijk al een technische sessie over gehad een paar maanden geleden, en toen wisten we al dat het pijnlijk zou worden. En inderdaad worden er een aantal ritten en lijndelen geschrapt die erg vervelend zijn voor onze inwoners. Als het Rijk ons voldoende had gecompenseerd voor de teruggelopen OV-inkomsten door corona was het niet nodig geweest. Nu zijn we voor bepaalde wijken, zoals Hoornsemeer, toch bang voor een vicieuze cirkel, dat de bus niet frequent genoeg meer is en dat mensen een andere manier van vervoer vinden, waardoor de vraag nog verder terugloopt. Toch kunnen we in hoofdlijnen met deze dienstregeling instemmen. Zoals wordt gesteld, is het een jaar overleven en daarna weer kunnen groeien. Als we de aantallen lezen van de voorgestelde verminderingen, dan gaat het bijvoorbeeld om hele ritten met maar één tot drie passagiers die in de late avond vervallen of haltes die maar drie keer per dag worden gebruikt die worden opgeheven. Daarmee kunnen we voor het komende jaar wel instemmen.

00:32:34

de heer Pechler: We hebben er vertrouwen in dat het reizigersaantal snel weer op het oude niveau terugkomt en dan kunnen veel van de tijdelijke schrappingen weer in ere hersteld worden. We hopen voor het einde van volgend jaar nog. Voorts vinden wij het begrijpelijk dat veel mensen een zienswijze hebben ingediend over de toegenomen afstand van de haltes Stadsschouwburg tot het centrum en de Grote Markt. Een vraag aan de wethouder: Staat met ingang van de nieuwe dienstregeling de hervatting van de pilot alternatief vervoer klaar?

00:32:58

Voorzitter: Meneer Pechler, u heeft zelf ook nog een vraag te gaan van de heer Koks van de SP.

00:33:07

de heer Koks: Waar haalt de Partij voor de Dieren uit deze teksten de zekerheid vandaan dat wanneer het allemaal weer goed gaat deze bezuinigingen hersteld gaan worden, dus dat het oude niveau weer intact komt?

00:33:22

de heer Niejenhuis: Dank voor deze vraag. Dat haal ik uit de tekst. Het staat erbij, bij het pluspakket behoren bepaalde vervallen lijngedeeltes en als de vraag weer toeneemt worden die weer hersteld. Tot slot staan wij positief tegenover het voorstel van de werkgroep Noordenstation en vragen wij ons af hoe het college hierin staat. Dank u wel.

00:33:43

Voorzitter: Dank u wel, de heer Pechler. Ik zie de heer Staijen van de Stadspartij, gaat uw gang.

00:33:50

de heer Staijen: Dank u, Voorzitter. Een groot deel van mijn verhaal is al door de heer Koks verteld, dus dat zal ik overslaan. Ik zal mij richten op de inspraakreacties, want er waren redelijk veel op dit stuk. Ze waren te verdelen over twee onderwerpen. Ten eerste, het steeds verder strekken van de lijnen. Ook zonder corona is dat al gangbaar in deze stad. Zoals het OV-consumentenplatform heel duidelijk stelt, gaan er nu jarenlange voorzieningen verloren door de fijnmazigheid uit het net te halen. De fijnmazigheid, Voorzitter, die ons ooit beloofd en bijna gegarandeerd is door de toenmalige verkeerswethouder Paul de Rook. Dat is heel lang geleden, waarschijnlijk. Hierdoor worden kwetsbare bevolkingsgroepen de auto in gejaagd, een auto die eerst met geweld de stad uitgewerkt wordt en het alternatief voor de auto wegbezuinigt. Dus wat moeten die mensen, net als de heer Koks straks zei, ze kunnen straks thuis achter de geraniums blijven zitten.

00:34:51

de heer Staijen: De heer Leemhuis had het over de gestrekte lijnen en snelheid. Sommige mensen vinden dat belangrijk, maar toch is over het algemeen uit peilingen gebleken dat bereikbaarheid belangrijker is dan de snelheid van de lijnen. Ik denk dat het OV hier haar eigen probleem creëert, want als die toevoer vanuit die fijnmazigheid in de wijken vermindert, dan maken ook minder passagiers gebruik van de hoofdlijnen. Dan gaan die ook op den duur verdwijnen. Volgens het college, las ik, word aan oplossingen voor fijnmazig vervoer in de wijken gewerkt, daar wilden we graag een paar voorbeelden van zien of horen. Ten tweede, de andere helft van de inspraak. Die gaat, de heer Pechler zei het al, over het onbereikbaar worden van het centrum voor ouderen en mindervaliden door het verdwijnen van de bus van de Grote Markt. De Stadspartij pleit nog steeds voor een gratis pendeldienst naar het voorbeeld zoals die bijvoorbeeld in Gent gezien is. Voorzitter, het college zoekt al jaren naar een alternatief om naar en van de Grote Markt te komen. Komt er uit dat onderzoek ooit nog een oplossing en als die oplossing zou kunnen komen, kan hij alsjeblieft ingevoerd zijn voordat de bussen naar nieuwe routes verdwijnen? Dank u wel.

00:36:12

Voorzitter: Dank u wel, meneer Staijen. Ik zie een vinger van mevrouw Moorlag, had u een vraag aan de heer Staijen of heeft u een bijdrage? Gaat uw gang.

00:36:21

mevrouw Moorlag: Dank u wel, Voorzitter. De coronacrisis heeft de nodige invloed gehad op de mobiliteit in onze gemeente. We zien voordelen, want mensen zijn flexibeler geworden met het thuiswerken en veel mensen zien nu het belang in van bewegen. Een nadeel is dat het OV flink last heeft gehad van de crisis en de verwachting was dat een kwart minder mensen voortaan gebruik zou gaan maken van het OV, gelukkig schijnt dat nu iets mee te vallen. Helaas betekent dit dat er bespaard moet worden en er keuzes gemaakt moeten worden. De ChristenUnie vindt het een goede zaak dat er zoveel mogelijk gekeken is naar keuzes die niet onomkeerbaar zijn. Indien nodig moeten busfrequenties weer opgeschroefd kunnen worden. We zien dat een aantal inwoners zich zorgen maakt om de first and last mile in hun reis, zoals ook eerder al is genoemd. Een aantal bussen zal minder gaan

meanderen en ook de keuze om de bussen van de Grote Markt te halen wordt aangehaald. We weten dat het college bezig is met alternatieven voor mensen die minder goed ter been zijn en we willen hierbij aangegeven dat het van groot belang is dat deze alternatieven geboden worden op het moment dat de veranderingen in de buslijnen worden doorgevoerd. Ook vragen we het college om onze inwoners hier duidelijk over te informeren.

00:37:31

Voorzitter: Mevrouw Moorlag, u heeft een vraag van de heer Koks. Gaat uw gang meneer Koks.

00:37:37

de heer Koks: Dank u wel. Heeft de ChristenUnie al zicht op wat die alternatieven zijn en in hoeverre die alternatieven ook tegemoetkomen aan het wegvallen van een deel van de routes? Dus of de sociale functie van het openbaar vervoer intact blijft dankzij die alternatieven?

00:37:57

mevrouw Moorlag: Ja, dank u wel. Dat heb ik inderdaad nagevraagd, en ik kan ze nu niet allemaal zo opnoemen, sorry daarvoor. Er worden op dit moment experimenten gedaan in wijken en die schijnen goed te werken. In die zin hebben wij er wel vertrouwen in.

00:38:17

Voorzitter: Dank u wel. Als ik het goed heb, bent u klaar met uw bijdrage, mevrouw Moorlag. Dit was de bijdrage van mevrouw Moorlag van de ChristenUnie voor de volledigheid. Ik zie een vinger van de heer Leemhuis, GroenLinks, gaat uw gang.

00:38:30

de heer Leemhuis: Dank u wel, Voorzitter. Als gevolg van de coronacrisis zien we ook in het openbaar vervoer een grote afname als gevolg van afname van reizigers. Wat in deze discussie tot nu toe een beetje weggevallen is, is het landelijke perspectief. Wat mijn fractie vooral zorgen baart is dat de beschikbaarheidsvergoeding van gemiddeld 92% die vanuit het Rijk komt in feite onvoldoende is. Misschien was het goed tot nu toe, maar juist nu we de omslag moeten maken om het openbaar vervoer weer beschikbaar, veilig en vertrouwd te krijgen en weer voldoende reizigers mee te kunnen krijgen, zou je kunnen zeggen dat het Rijk niet voldoende doet. Ik ben natuurlijk heel blij dat de wethouder net kon mededelen dat de wethouder optimistisch is over de gesprekken voor na 2022, dat is natuurlijk heel belangrijk. Desalniettemin is dat een aspect wat meespeelt. Mijn fractie heeft vergelijkbare zorgen als die eerder gedeeld zijn over de afname van het aantal reizigers, de gevolgen daarvoor voor de begroting en het deels moeten schrappen van een aantal lijnen.

00:39:46

de heer Leemhuis: Mijn fractie zoekt ook naar manieren waarop we straks, als dat weer vertrouwd en veilig is, meer mensen naar het openbaar vervoer te krijgen. Mijn fractie zou aan de wethouder willen vragen of samen met het OV-bureau gekeken kan worden naar acties of campagnes om mensen die nu misschien een jaar lang noodgedwongen met de auto hebben gereisd of voor andere alternatieven hebben gekozen te stimuleren om weer van het OV gebruik te maken. Ik denk dan bijvoorbeeld ook aan acties waarbij de tarieven misschien deels kunnen worden aangepast. Aan de ene kant heb je dan nog minder geld binnen, maar aan de andere kant kan dat net voor sommige reizigers betekenen dat ze het

weer eens gaan proberen en er weer gebruik van gaan maken. Dus ik was benieuwd of het college daar wat over kan zeggen.

00:40:39

Voorzitter: Meneer Leemhuis, voordat u verdergaat, u heeft een vraag van de heer Koks, SP.

00:40:46

de heer Koks: Doelt de heer Leemhuis dan met name gericht op reizigers die vanuit werkoverwegingen of studieoverwegingen weer de bus zouden nemen? Of heeft u het dan ook over de mensen die vanwege die sociale functies, die het openbaar vervoer heeft, om die erin te krijgen? En zo ja, hoe is dat dan te doen als de dienstverlening slechter wordt?

00:41:09

de heer Leemhuis: Twee dingen. Hoe eerder er weer meer reizigers komen, hoe sneller het pluspakket weer wordt opgeplust zoals de heer Pechler net mooi heeft uitgelegd. Dat gaat hand in hand, lijkt me. Het is mij om het even welke reiziger dat is, want iedere reiziger is mij even lief. Ik denk dat - en dat heb ik net in mijn interruptie ook al gezegd - dat de heer Koks een beetje overdrijft in het schetsen van een zwartgallig beeld over die sociale functie, al zie ik de zorgen wel. Ik vind het geen onzinnig punt, alleen ik denk dat de heer Koks het voor argument's sake wat groter maakt dan het is.

00:41:50

Voorzitter: Meneer Leemhuis, ik ben blij dat u verder wilt gaan met uw betoog want u heeft niet zoveel spreektijd meer. Ik zie dat u ook een vraag heeft van de heer Ubbens dus ik zou weer willen voorstellen dat het een en ander snel wordt afgerond. Of had u geen vraag aan de heer Leemhuis, meneer Ubbens? U knikt, u heeft dat wel. Gaat uw gang.

00:42:10

de heer Ubbens: De heer Leemhuis geeft aan dat hij vindt dat de heer Koks wat overdrijft, maar als je naar de inspraakreacties kijkt zijn er behoorlijk veel inspraakreacties van burgers die hetzelfde betoog houden. Die burgers hebben er last van, die vinden dat het OV in hun wijk fors achteruit is gegaan en dat ze het echt minder aantrekkelijk vinden. Dat is niet alleen de mening van de SP en de heer Koks.

00:42:30

de heer Leemhuis: Ik wil niks afdoen aan de 14 individuele insprekers waarvan een deel die mening is toegedaan, maar dat is op een hele stad relatief klein. Dat de heer Ubbens daar iets heel groots van maakt, vind ik weer wat overdreven. Ik heb er wel begrip voor en daarom zeg ik ook dat er op het punt van het strekken van die lijnen wat spanning op zit. Dat is misschien niet oneindig mogelijk. Tot slot over het Noorderstation. We hebben de heer Welp van de werkgroep Noorderstation Groningen net gehoord. Mijn fractie heeft veel sympathie voor de wens van de werkgroep. Wij snappen ook dat de hoge kosten voor de naamswijziging moeilijk is. Aan de andere kant, als mijn fractie naar het bedrag kijkt, vragen we ons af waar dat vandaan komt. Twee ton? Is het niet het geval dat bestuurders, zowel vanuit de provincie die de terreinen doet als het OV-bureau die de bussen doet een keer tegen elkaar moeten zeggen: over vijf of zeven jaar gaan we dat doen. Bijvoorbeeld bij een volgende update, bij een volgende concessie of op het moment dat we het Noorderstation weer gaan renoveren. Ik zou het college willen vragen om daar creatief mee om te gaan.

00:43:50

Voorzitter: Dank u wel, meneer Leemhuis. U heeft een vraag hierover van de heer Koks.

00:43:53

de heer Koks: Ja, over die twee ton. Het gaat twee ton kosten als het Noorderstation weer het Noorderstation gaat heten. De vraag van deze werkgroep is of de bussen in hun display weer de naam Noorderstation kunnen krijgen. Dat is vele malen goedkoper dan die twee ton. Het gaat hen alleen om de displays van de bussen.

00:44:11

de heer Leemhuis: Volgens mij is dat niet helemaal zo. Ik wil er best wat langer met u over discussiëren, maar ik denk dat de vraag ook overeenkomt met de intentie van uw vraag die ik aan de wethouder gesteld heb. Dat is: kunnen we er niet voor zorgen dat we het een keertje gaan doen in plaats van het over de kosten te hebben? Het zou wel een beetje raar zijn als Qbuzz straks gaat rijden met Noorderstation op het bord en dat de Arriva treinen nog Groningen Noord voeren. Ik denk dat dat niet veel verwarring zou opleveren maar dat terzijde. Ik zou vooral willen zeggen: probeer het voor de komende jaren een keer te regelen.

00:44:50

Voorzitter: Meneer Pechler, het spijt me heel erg, maar de heer Leemhuis is echt door zijn tijd heen. Ik zie meneer Bosch, Student en Stad. Gaat uw gang.

00:45:00

de heer Bosch: Dank u wel, Voorzitter. We gaan flink inleveren op het OV en de OV-verbindingen in Groningen. Lijnen gaan minder rijden of helemaal niet, en dan zou je zeggen dat we dan tenminste in de kosten blijven maar dat is ook niet het geval. We gaan van de kostendekkenheid van rond de 50% voor corona naar maar 40% de komende jaren, dat betekent bijna tien miljoen euro extra uitgaven in totaal. Het is nog niet duidelijk wie dit gaat betalen. Ik heb het vanmiddag ook al even ambtelijk nagevraagd en het blijkt dat er grote kans is dat het Rijk hierin gaat bijdragen. Het is wel spannend, zou je kunnen zeggen, want we hebben niet heel veel ruimte in onze begroting, dus ik wil hierbij ook uitspreken dat ik verwacht dat het Rijk dit volledig dekt. Wij hebben al bezuinigingen in onze gemeente, nu kan het Rijk hun deel doen.

00:45:52

de heer Bosch: Verder over het vervoer van en naar Zernike. Op papier lijkt het een logisch plan, een vraag gestuurd vervoer op lijn 15. Geen lege bussen en geen overvolle bussen meer. Het is heel erg afhankelijk van de uitvoering of dit goed gaat werken. Er is een groot risico dat er steeds als mosterd na de maaltijd weer dingen worden aangepast, en de vraag is heel erg afhankelijk van veel zaken, zoals fysiek of digitaal onderwijs, het weer, of er tentamens of verplichte hoorcolleges zijn. Er zijn zulke grote groepen en hele kleine veranderingen kunnen al een verschil opleveren. Wij vrezen dat de uitvoering niet goed genoeg gaat zijn, waardoor studenten daar veel consequenties van kunnen ondervinden. Als je te laat komt voor je verplichte werkcolleges of je tentamen is dat heel erg vervelend, helemaal als dat komt door te veel bussen. Wij zijn kritisch op dit plan, maar dan vooral op de uitvoering en niet per se op het idee zelf.

00:46:49

de heer Bosch: Je kan enerzijds vragen waar die vraag op gebaseerd gaat worden, dat is een vrij technische vraag en dat is nog niet helemaal duidelijk als ik het goed begrijp. Wat we nu wel zouden kunnen afspreken en ik ben heel benieuwd wat de wethouder daarvan vindt, is of we in ieder geval na een maand of twee maanden dat goed gaan evalueren en kijken of het echt werkt, dat vraag gestuurd vervoer op lijn 15. Werkt het niet, dan moeten we daar echt iets mee. Wij pleiten bij deze voor een grote evaluatie na twee maanden van de invoering.

00:47:22

de heer Bosch: Verder over het spreiden van de lesuren. Na ambtelijke navraag blijkt dat het hbo en wo pas beginnen vanaf half tien om zo de piekbelasting te voorkomen en kosten te besparen. Er is nu een enorm tekort aan plekken op de Hanzehogeschool en de universiteit. Uw raad weet verder helemaal niks van dit plan, dus het verbaast me dat studenten blijkbaar vanaf nu mogen uitslapen en pas om half tien mogen beginnen. Ik ben heel erg benieuwd naar hoe hard deze afspraak is. Ik zou graag willen dat de wethouder daarop ingaat. Mag je nog beginnen als onderwijsinstellingen voor half tien? Of is anders de piekbelasting te hoog?

00:48:05

de heer Bosch: Om af te sluiten, Voorzitter, nog twee korte punten. Wij vinden 85% punctualiteit relatief laag. Wij hopen dat dat op termijn gaat verbeteren, maar ik snap dat het in de huidige situatie niet kan. We maken ook vaak mee dat de bussen simpelweg te vroeg zijn. Dus kom je aan en dan is de bus al weg, dat is ook heel vervelend. Tot slot, het is niet helemaal wat we nu bespreken, maar we merken wel dat bussen in de binnenstad erg hard rijden en weinig oog hebben voor voetgangersoversteekplaatsen. Daarin zien wij onveilige situaties, dus wij vragen ons af of de wethouder dat zou kunnen doorgeven en eventueel daarmee in gesprek zou kunnen gaan met het OV-bureau. Tot zover, dank u wel.

00:48:52

Voorzitter: Dank u wel, meneer Bosch. Ik zie de heer Claassen, D66. Had u nog een vraag aan de heer Bosch, of gaat het om uw bijdrage? Om uw bijdrage. Gaat uw gang.

00:49:01

de heer Claassen: Dank u wel, Voorzitter. Ook dank aan de inspreker. D66 ziet, net als het OV-bureau, dat de financiële effecten van de coronacrisis op het openbaar vervoer ten gevolge van een sterk afnemende reizigersinkomsten groot is en onderschrijft dat het naar verwachting nog wel even duurt voordat deze reizigersopbrengsten weer op het oude niveau zijn. Het jaar 2022 zal dan ook een jaar zijn waarin het zaak is om te overleven van de gevolgen van de coronacrisis, zodat in de jaren daarna weer opgebouwd kan worden. Onze fractie ziet dat het OV-bureau een conservatieve benadering van begroten hanteert. Ondanks deze wijze van begroten kan een risico van een pandemie maar deels opgevangen worden. De keuze van minder bus inzet is wat ons betreft wel een logische en ook het meest eerlijk, want tarieven verhogen heeft een dubbel negatief effect en ook eenmalige investeringen naar voren halen zijn wat ons betreft geen goed alternatief. Voorzitter, D66 is positief over de mededeling van het college en de rol van de provincie.

00:49:59

Voorzitter: Meneer Claassen, dank u wel, maar u had nog een vraag van de heer Koks.

00:50:04

de heer Koks: Ik ben benieuwd naar het volgende. Als de inkomsten uit het reizigersvervoer meevallen, als de dekking vanuit het Rijk meevalt, vindt u dan dat die meevallers in mindering moeten worden gebracht op de drie miljoen die nu bezuinigd worden op de dienstregeling?

00:50:24

de heer Claassen: Laten we er heel positief over zijn, als dat inderdaad gebeurt, dat er weer meer inkomsten komen en op deze manier de tekorten kunnen worden opgevangen dat, zoals meneer Pechler van de Partij voor de Dieren heeft gezegd, we weer terug kunnen naar het pluspakket. Wij zijn positief over de mededeling van het college en ook de rol van de provincie hierin. Het geeft onze fractie dan ook voldoende vertrouwen dat samen met het OV-bureau er ook voor 2022 middelen vrijkomen om de ontstane tekorten op te vangen. Minder reizigers leidt tot minder inkomsten. We sluiten ons dan ook aan bij de zorgen van de PvdA en GroenLinks dat er steeds minder mensen gebruik maken van het openbaar vervoer. Er zijn proeven in wijken voor fijnmazig wijkvervoer en daarbij sluiten we ons aan bij de vragen van de ChristenUnie over het actief informeren van de inwoners. Onze fractie wil graag op de hoogte blijven van hoe deze proeven functioneren. Dank u wel.

00:51:12

Voorzitter: Dank u wel, meneer Claassen. Ik kijk om me heen. Zijn er nog mensen die een bijdrage hebben? Of zullen we eerst maar eens naar meneer Haaima die thuiszit. Meneer Haaima, had u een bijdrage?

00:51:27

de heer Haaima: Ik moet even de microfoon aanzetten. Het is niet zo heel groot stuk want de meeste dingen zijn al verteld. De Stadspartij had het over het verdwijnen van de bus uit de binnenstad, de bussen verdwijnen en gaan naar andere locaties. De mensen die minder goed ter been zijn zullen moeilijker in de binnenstad komen. We gaan straks een mooie Grote Markt maken, wat ik goed heb begrepen, en dan zou het zonde zijn als deze mensen daar niet kunnen komen. Toevallig was ik twee weken geleden een dag in Gent, ik ben toen met de reis mee geweest. Ik kan u mededelen dat de busjes daar nog steeds rijden, wel op een vrijwilligersniveau. De chauffeurs die erin zitten zijn vrijwilligers. Onze vraag blijft toch nog steeds staan: kunnen we zoiets hier in Groningen gaan organiseren? Het is altijd mooi om te horen dat het OV weer aantrekt. Daar heb ik nog iets over te zeggen.

00:52:29

de heer Haaima: Naast de lockdown als reden van de daling voor het gebruik van het OV is er een onderzoek geweest bij de Nederlandse Spoorwegen waar 29% heeft aangegeven dat als het druk blijft in het OV - men wil namelijk niet te dicht op elkaar zitten - ze niet met het OV zullen reizen. Ik verwacht enerzijds dat dit al iets oudere informatie is, gezien de huidige snelheid van de vaccinaties. Anderzijds is er denk ik ook een deel, zoals ik, die niet zit te wachten op maatregelen en wacht tot de mondkapjes zijn afgeschaft in het OV. Dit wordt echter nog niet verder genoemd. Dit was mijn bijdrage, dank u wel.

00:53:08

Voorzitter: Dank u wel, meneer Haaima van de PVV voor de duidelijkheid. Ik kijk nog een keertje om me heen. De heer Ubbens, CDA, gaat uw gang.

00:53:18

de heer Ubbens: Bedankt, Voorzitter. Een paar dingen. Als we kijken naar de grote lijnen kan ik me aansluiten bij de woordvoering van D66. Als ik een paar dingen mag toevoegen, want wij maken ons ook zorgen over dat fijnmazige netwerk. Wij hopen dat daar een alternatief voor komt, en in aantal wijken zijn die alternatieven ook wel in ontwikkeling. Het is maar de vraag of die zich staande houden en hoe goed die werken. Ik denk dat we dat goed moeten gaan bekijken en evalueren. Een andere vraag die wij nog hebben is in hoeverre er in het komende jaar nog kan worden bijgestuurd. Van scenario vier zijn we naar scenario drie gegaan, dat kan nog veranderen. We weten nog niet goed hoe de reizigersaantallen zich gaan ontwikkelen. Dit is de planning voor 2022, maar daarin kan hopelijk nog wat worden bijgestuurd onderweg. Tot slot, de bereikbaarheid van de binnenstad. We sluiten ons aan bij de vraag van de Partij voor de Dieren over wanneer de pilot precies begint. Dat was het.

00:54:23

Voorzitter: Dank u wel, meneer Ubbens. Ik zie weer een hand bij de heer Moerkerk, ditmaal van 100% Groningen. Gaat uw gang.

00:54:31

de heer Moerkerk: Voor de woordvoering, ja. Dank u, Voorzitter. Mijn fractie begrijpt de verschraling van het openbaar vervoer. Dat dit een tijdelijke dip gaat betekenen in dienstverlening, dat vinden wij een logische consequentie gezien wat er aan de hand is. Het is ook wel zo dat corona ons iets goeds heeft gebracht, en dat heel veel mensen naar alternatieven zijn gaan zoeken voor het niet in de bus en auto zitten. Er zijn meer fietsen verkocht dan ooit. Maar goed, dat terzijde. We hopen wel dat het netwerk weer zo snel mogelijk hersteld kan worden, misschien wat vroeger dan we in de analyse nu lezen. Er is één punt wat nog niet benoemd is, ik spreek de hoop uit dat de vervoersbedrijven dit allemaal kunnen doen zonder al te veel gedwongen ontslagen of harde maatregelen. Om een paar miljoen te bezuinigen moet je nogal wat chauffeurs aan de kant zetten, al is het maar van korte duur. Ik hoop dat dat niet te veel pijn gaat doen. Dat is niet aan ons om dat in te vullen, maar aan het OV-bureau en via de aanbestedingen volgens mij. Dat was mijn woordvoering.

00:55:34

Voorzitter: Dank u wel, meneer Moerkerk. Ik zie een vinger bij mevrouw Jacobs-Setz van de VVD. Gaat uw gang.

00:55:42

mevrouw Jacobs-Setz: Dank u wel, Voorzitter. Dit hadden we twee jaar geleden niet kunnen voorzien maar vorig jaar zagen we dit natuurlijk wel aankomen. 2020 en 2021 waren volstrekt bizarre jaren. Dat het financieel een gat slaat en het heel erg pijn doet is heel naar, maar zoals een van de vorige sprekers ook zei, is het deels ook onoverkomelijk wat ons betreft. Wat heel een hele spannende is is wat de verschraling betekent. We hebben gehoord dat er scenario's zijn voor het opschalen maar dat is en blijft altijd een vrij log systeem. Wie had kunnen bedenken dat volgende week de mondkapjesplicht zou worden

afgeschaft en dat de verplichte oproep om zoveel mogelijk thuis te werken opeens zo snel zou worden afgeschaft? Als dat betekent, en dat zijn allemaal mitsen en maren, maar als dat betekent dat we allemaal weer aan het werk gaan en allemaal weer gebruik gaan maken van werkverkeer, hoe flexibel is dat dan?

00:56:40

mevrouw Jacobs-Setz: Er staat wel het een en ander over in, maar dat baart ons wel zorgen. Vooral omdat we denken dat de veiligheid in het OV nog heel erg belangrijk is, of het nou een Braziliaanse of een Deltavariant is, we kunnen gevaccineerd zijn, maar de veiligheid en het afstand houden zal ongetwijfeld nog belangrijk zijn. Ik zou wel eens willen horen wat de wethouder daar voor reflectie op heeft en op de flexibiliteit. Tevens ook hoe we kunnen zorgen dat we niet als haring in een ton of virusverspreiders door het leven gaan en hoe snel we dan zouden kunnen opschalen. Wij sluiten ons ook aan bij de zorgen die er over de bereikbaarheid van de binnenstad zijn. Ik hoor één van de sprekers zeggen: We zien dat er een oplossing is, maar aan de andere kant ook dat we gaan onderzoeken hoe we het kunnen oplossen. Uit onderzoek kan blijken dat het niet op te lossen is, dus ik zou daar graag nog iets over horen, namelijk in hoeverre het onderzoek leidt tot een oplossing. Voor de rest zijn de meeste dingen gezegd. Tot zover.

00:57:49

Voorzitter: Mevrouw Jacobs-Setz, dank u wel. Ik kijk nog even om mij heen. Iedereen is geloof ik geweest. Dan kunnen we verder naar de beantwoording van het college. Wethouder Broeksma, gaat uw gang.

00:58:04

de heer Broeksma: Dank u wel, Voorzitter. Er zijn een aantal thema's genoemd. Ik zal erop proberen te reageren en dan alle opmerkingen en vragen mee te nemen. Allereerst de vershraling van het openbaar vervoer wat de afgelopen jaren ingezet zou zijn. Dat blijkt niet uit de groei en reizigers. Dat is de afgelopen jaren met 5% tot 10% per jaar gestegen, dus dat is het tegendeel van een vershraling. Dat geldt ook voor het aantal ritten wat gereden wordt, het strekken van lijnen wordt genoemd. Een voorbeeld daarvan is de Buitenhof waar meer gestrekt is maar waar ook meer bussen rijden. De afstand tot de halte is voor sommige mensen langer, maar er rijden vaak meer bussen wat geleid heeft tot een stijging van 600% aan passagiers.

00:59:00

Voorzitter: Meneer Broeksma, dit roept vragen op bij de SP. Meneer Koks, gaat uw gang.

00:59:08

de heer Koks: Ik vind dat de wethouder mijn inbreng wat eenzijdig uitlegt. Ik heb het gehad over vershraling met betrekking tot de sociale functie van het openbaar vervoer. Natuurlijk zie ik ook dat het aantal studenten en het aantal werkenden dat gebruik maakt van de Qbuzz bussen dat dat fors toeneemt. Dat is fantastisch, maar ik heb het met name over de vershraling vanwege die sociale functie.

00:59:32

de heer Broeksma: In mijn herinnering begon uw bijdrage niet zo, u had het over vershraling van het openbaar vervoer in het algemeen, zo begreep ik dat. Ik vond het goed om even te zeggen dat het openbaar vervoer in Groningen en Drenthe, ook in de stad

Groningen, de afgelopen jaren succesvol is gegroeid met 5 tot 10% per jaar. Waar u op doelt is de afstand tot de bushalte die groter wordt. Een aantal partijen heeft het alternatief voor de Grote Markt genoemd. De bussen verdwijnen van de Grote Markt, maar is de binnenstad dan nog wel goed bereikbaar? De binnenstad is meer dan alleen de Grote Markt, maar het alternatief voor het verdwijnen van de bus van de Grote Markt komt binnenkort naar u toe. Hetzelfde geldt voor het onderzoek over het fijnmazig wijkvervoer dat in Vinkhuizen en Selwerd wordt gevoerd. Bij een aantal plekken wordt op basis van vrijwilligers een fijnmazig wijkvervoer gerealiseerd, wat soms ook WMO-vervoer kan vervangen en daardoor ook nog kosten terugverdiend worden waardoor het makkelijker in stand kan worden gehouden.

01:00:37

de heer Broeksma: In de mobiliteitsvisie geven we daar ook onze visie op, dat we het belangrijk vinden dat dat blijft. Het strekken van de lijnen is op een gegeven moment ook wel klaar, het is niet zo dat er heel veel lijnen allemaal nog gestrekt zouden kunnen worden. Het gaat om een enkele lijn die daarvoor in aanmerking zou kunnen komen, maar bij de mobiliteitsvisie hebben we het daar met u over. Een ander punt. De flexibiliteit van het op- en afschalen. De heer Bosch heeft het specifiek over Zernike, maar ook andere partijen noemen dat het na twee maanden evalueren om te kijken of de bussen overvol zijn en er bussen bijzetten veel te langzaam gaat. Dat monitoren gaat sneller en adaptiever dan eens in de twee maanden. Het gebeurt nu ook. We zien dat het aantal reizigers meer wordt dan we hadden gedacht, scenario drie in plaats van scenario vier lijkt waarschijnlijker.

01:01:30

de heer Broeksma: Er zijn keuzes gemaakt in de dienstregeling, waarbij ook het basissysteem en de Q-link en de Qliner in stand blijven. Soms gaat het van zes keer per uur terug naar vier keer per uur, maar dat betekent dat je op een gegeven moment wel makkelijk kunt bijschalen als die bussen overvol zijn. Ik noem speciaal Zernike, andere partijen noemen andere bestemmingen. Je kunt relatief snel opschalen en dat is ook precies de reden waarom deze keuzes gemaakt zijn, om af te schalen en de bezuinigingen op te kunnen vangen. Een alternatief was bijvoorbeeld geweest om complete lijnen, denk aan de hele provincie Groningen of Drenthe, te schrappen. Als je een lijn van één keer per uur naar nul keer per uur wegbezuinigt dan ben je hem kwijt en van nul naar één gaat heel erg moeilijk. Van vier keer per uur naar zes of acht keer per uur gaat natuurlijk veel makkelijker. Daarom zijn deze keuzes ook gemaakt. Het op- en afschalen gaat snel.

01:02:28

de heer Broeksma: In combinatie daarmee zegt u dat Gronings rooster, wat is dat nou precies en hoe hard is dat nou? Het is een afspraak die de schoolorganisaties in ons gebied met elkaar maken in Groningen Bereikbaar, u kent het. Dat is het forum waarin dat soort gesprekken plaatsvinden met een speciaal onderwijscommissie erbij. Daar wordt een belang van studenten, scholieren, middelbaar onderwijs, mbo, hbo of wo gedeeld om die op tijd op school te krijgen in tijden waarin er binair lesgegeven wordt, zowel fysieke lessen als in lessen via Teams en video calls. Je kunt dat slim aanpakken. Op het moment dat bussen niet helemaal vol kunnen zijn, op het moment dat de universiteiten en de schoolgebouwen niet helemaal open kunnen zijn, kun je op een handige manier dat er met elkaar doen. Het mooie van Groningen is dat het Gronings rooster werkt.

01:03:27

de heer Broeksma: De spits in het openbaar vervoer gaat vaak over studenten en scholieren. U hoort onze directeur Wilko Mol zeggen: 'In plaats van een kameel 's morgens en 's middags in de spits kan het ook een paard worden', zodat de spits wat afgevlakt wordt en de scholieren meer overdag met de bus gaan, dat werkt. Dat werkt op een goede manier en dat is gunstig voor het openbaar vervoer en het is ook gunstig voor onderwijsinstellingen. Die vrijwilligheid helpt alle partijen. In andere landen wordt er met jaloezie gekeken naar hoe we dat in Groningen voor elkaar hebben gekregen, juist omdat we elkaar ook kennen. Met één zaal vol heb je ongeveer alle onderwijsbestuurders bij elkaar.

01:04:12

de heer Broeksma: Dit overleg vindt regelmatig plaats, en als er nieuwe ontwikkelingen zijn en de scholen gaan langer open, dingen zoals de mondkapjesplicht en eind juni gaat er van alles versoepeld worden... Dat kan snel worden aangepast aan nieuwe situaties, en zeker met het nieuwe schooljaar in zicht is dat een doorlopend onderwerp van gesprek. Een specifiek onderwerp wat de SP aandroeg, stel dat er hogere inkomsten komen, die heb ik een aantal keren geïnterpreteerd met hoe andere partijen ertegen aankeken, moet dan de dienstregeling ook beter worden en kan het voor de dienstregeling?

01:04:52

Voorzitter: Meneer Broeksma, het spijt me dat ik u moet onderbreken, maar ik doe dat nu toch, want ik denk dat u anders een heel ander verhaal gaat inzetten. De heer Leemhuis heeft nog een vraag aan u. Gaat uw gang, meneer Leemhuis.

01:05:03

de heer Leemhuis: Dank u wel Voorzitter, ik wil inderdaad even op het vorige punt van het Groningse rooster ingaan. We komen uit de periode waarin we het hadden over flatten the curve wat corona betreft. Nu zijn we op zoek naar flatten the curve als het gaat om het vervoersaanbod. De wethouder had het over die kamelenrug die een paardenrug moet worden. Wat mij wel een klein beetje stoort is de gedachte dat als we dat even via het onderwijs of studenten regelen, dat we dan klaar zijn. Ik denk niet dat dat het enige is wat Groningen Bereikbaar doet of waar het college op inzet, maar het lijkt mij ook logisch dat juist andere werknemers die ook in de spits reizen, andere werkgevers zich hard inzetten om te zorgen dat die niet allemaal tegelijk in de spits komen. Het is mooi om dat samen met de onderwijspartners te doen, maar het lijkt me logisch om te zeggen dat het niet alleen maar gaat om scholieren en studenten die de curve moeten flatten, maar ook de andere werkgevers en werknemers die van de spits gebruik maken.

01:06:08

de heer Broeksma: Helemaal terecht dat u dat zegt. Ik heb het over het Gronings rooster, dat gaat over onderwijs, maar bij Groningen Bereikbaar zijn 85 bedrijven - grotere en kleinere werkgevers - aangesloten. Daar zijn regelmatig digitale lunches waar deze thema's worden benoemd. Bedrijven hebben er belang bij dat hun werknemers tijdig op hun werk kunnen komen en daar ook het openbaar vervoer voor kunnen gebruiken. Die belangen worden gedeeld en die worden niet alleen met het onderwijs maar ook met de 85 bedrijven en breder gedeeld. Het punt waar ik net bezig was...

01:06:43

Voorzitter: Meneer Broeksma, nu moet ik u alweer onderbreken, deze maal voor de heer Koks, SP.

01:06:48

de heer Koks: Nog even daarop voortbordurend, misschien kunt u de partij Student en Stad tevredenstellen door te kijken of de schooltijden niet vervroegd kunnen worden, bijvoorbeeld naar zeven uur 's ochtends zodat ze voor de spits er zijn. Misschien komt het meer in de buurt voor het belang van studenten.

01:07:13

de heer Broeksma: Nee, zeven uur 's ochtends zou ook voor de gemeenteraad kunnen gelden.

01:07:21

Voorzitter: Gaat u maar heel snel door, meneer Broeksma.

01:07:22

de heer Broeksma: Het tekort van negen miljoen. Dat tekort moet opgebracht worden. Daar hebben we verschillende ijzers voor in het vuur. Een deel daarvan is de dienstregeling ter waarde van ongeveer drie miljoen, en dan blijft er nog 6,2 miljoen euro of 6 miljoen over dat op een andere manier bij elkaar gebracht moet worden. U heeft in onze brief van 3 maart gelezen hoe wij dat denken te doen. We hebben een aantal knoppen waar we kunnen draaien. De dienstregeling, de tarieven, de moeders van het OV-bureau kunnen wat bijdragen... Wij kiezen vooral voor die dienstregeling, dus niet voor de tarieven. De tarieven moeten niet omhoog, want dan zou je juist degenen die nog gebruik maken van het openbaar vervoer daarmee straffen. Dat doen we niet, dus we kiezen de dienstregeling.

01:08:04

de heer Broeksma: Op het moment dat die 6,2 miljoen slechts 5,1 miljoen blijkt te zijn, moet die 5,1 miljoen naast de andere 3 miljoen nog steeds opgebracht worden. En dat moet dus uiteindelijk opgebracht worden door de burger, linksom of rechtsom komt het bij de burger terecht. Om nu de uitspraak te doen dat lijnen weer terug op de lijst moeten komen, dat dat lijkt me te vroeg. Wat we wel doen, is dat er op het moment dat er hogere inkomsten zijn doordat er meer reizigers zijn, zullen er ook meer bussen moeten gaan rijden om die reizigers te vervoeren. Wat ik u gezegd heb, we houden de dienstregeling, de basis met Q-link en de Qliner en de basislijnen houden we in stand. Het is niet zo dat de lijnen van één naar nul gaan, een enkele lijn wel maar alleen als daar een goed alternatief voor is met eventueel een overstap. Dat betekent dat we meer bussen gaan inzetten, dus vier keer per uur wordt vijf of zes keer per uur of twee keer per uur wordt vier keer per uur.

01:09:00

de heer Broeksma: Dat gaan we doen. Dat betekent ook dat er meer kosten zijn. Dus meer reizigers betekent niet alleen maar meer inkomsten maar betekent ook meer kosten. Dat is een evenwicht dat gezocht moet gaan worden. Het is goed nieuws dat er meer reizigers zullen zijn, maar daar staan ook kosten tegenover. Dat betekent ook dat we daarover bij u terugkomen als het gaat over de definitieve dienstregeling. Mensen terug in de bus. Een aantal partijen noemen dat, eigenlijk elke partij wel. Wat u zegt, een aantal reizigers hebben andere keuzes gemaakt. Die hebben in verband met corona een eigen auto gekocht, blijven

meer thuiswerken of gaan op de fiets. Hoe krijg je deze reizigers terug? Die komen dus al terug, dat blijkt enigszins. We gaan ook campagnes voeren, daar horen ook actietarieven bij. De landelijke actie gaat over enkele weken beginnen, het OV is OK. Dat gaat u merken. Dat gaat niet alleen over werknemers of studenten, maar dat gaat ook over recreatief gebruik.

01:10:04

de heer Broeksma: Het is daarbij lastig dat de mondkapjes in het OV blijven omdat die anderhalve meter daar moeilijk te handhaven is. U weet misschien nog wel dat het OV ook de eerste plek was waar mondkapjes verplicht waren. Die campagnes om mensen terug in de bus te krijgen... U weet dat dat onze visie is, wandelen en fietsen is een prima alternatief maar direct daarna komt het openbaar vervoer. Dan nog twee onderwerpen, allereerst veilig rijden. Ik zal het doorgeven aan het OV-bureau. Het OV-bureau weet het al, want die kijkt mee. Ik zal zeggen dat andere mensen ervaringen hebben met onveilige situaties van de buschauffeurs. Het zijn professionals die elke dag op de weg zitten, dus die zouden een zebepad moeten herkennen als ze dat tegenkomen. Ik zal er opnieuw aandacht voor vragen bij het OV-bureau en het OV-bureau zal het vervolgens aanhangig maken bij Qbuzz die uiteraard de chauffeurs in dienst heeft. Dat brengt me bij het laatste punt, Voorzitter, over de ontslagen. Ontslagen zullen niet gebeuren bij het vaste personeel, dat werd gevraagd, maar er is wel minder inhuur omdat er minder bussen zullen gaan rijden en niemand heeft er belang bij om lege bussen te laten rondrijden. Ik dacht dat ik zo alles had, Voorzitter, dank u wel.

01:11:18

Voorzitter: Dank u wel, wethouder Broeksma. Ik kijk om me heen of dat echt zo is, zijn alle vragen beantwoord? De heer Koks heeft nog een vraag, gaat uw gang.

01:11:29

de heer Koks: Ik heb de wethouder horen zeggen dat er in de mobiliteitsvisie een verhaal komt over het fijnmazige openbaar vervoer. Ik heb hem horen zeggen dat er in het najaar een verhaal komt over het alternatief vervoer in de binnenstad. Tevens ook over de experimenten die nu gaande zijn in Vinkhuizen en in Selwerd, en over die taxi hubs daar hebben we nog naar gevraagd, het is onze fractie onduidelijk hoe dat werkt en of die überhaupt bestaan. Ik zou het heel prettig vinden als daar ook iets over gezegd kan worden tegen die tijd dat we het over die alternatieven hebben.

01:12:05

de heer Broeksma: U bedoelt taxi hubs of hub taxi's?

01:12:08

de heer Koks: Hub taxi's.

01:12:10

de heer Broeksma: Daar wilt u iets over horen, hoe het werkt? In de stad en het stedelijk gebied is dat minder interessant omdat er altijd wel er alternatieven zijn. De hub taxi is meer iets voor het platteland. Ik zal u daar één of twee alinea's over naar u toesturen, dat gaan we doen.

01:12:31

Voorzitter: Dan is het op dit moment de vraag of de wensen... Pardon? U heeft nog een vraag. Gaat uw gang.

01:12:41

mevrouw Jacobs-Setz: Ik dacht de vraag over de twee ton van het Noorderstation... Ik had hem niet gesteld, maar een aantal anderen wel.

01:12:52

Voorzitter: Dank u wel, mevrouw Jacobs-Setz. Dat is inderdaad een belangrijk punt. Meneer Broeksma, gaat uw gang.

01:12:57

de heer Broeksma: Ja, het stond op mijn andere notitieblaadje. 18 september 1884, ik weet het nog goed. Dat was een stralende dag waarop de Noorderstationsstraat werd ingewijd. Ik heb eerder met de heer Welp gesproken, al was het al in de gemeenteraad van Winsum waar we samen lid van waren maar ook enkele maanden geleden nog over de kwestie Noorderstation. U weet dat de gemeente eerder 35000 euro heeft toegezegd voor dit initiatief. Misschien heeft u ook wel gelezen in de mobiliteitsvisie dat het woord Noorderstation daar meer dan eens voorkomt. Eén keer station Groningen Noord, dat is natuurlijk de officiële titel, maar verder wordt het Noorderstation genoemd. Er is een zekere sympathie ook vanuit het gemeentebestuur, voor die naam Noorderstation al zeggen mensen dat het station nooit echt Noorderstation heeft geheten, alleen de straten ernaartoe of het plein wat ervoor lag. Er is 35000 euro beschikbaar gesteld door de gemeente, niet per se voor die naamswijziging maar voor de historische plaquettes waarin het verhaal van het Noorderstation wordt verteld. De stichting heeft inmiddels 50000 euro bij elkaar om dat te organiseren. Die naamswijziging is twee ton. Dat is een bedrag uit 2014, dus ik vraag me af of het nog steeds 200000 euro is gebleven of dat het misschien duurder is geworden.

01:14:19

de heer Broeksma: Dat heeft te maken met bestanden die aangepast moeten worden en diezelfde bestanden zijn ook van belang voor het veiligheidssysteem. Dat kan niet op een achternamiddag gedaan worden, daar kunnen geen fouten in gemaakt worden. Kennelijk is dat het verhaal, zo krijg ik het verteld, dus ik neem aan dat dat klopt. Als het gaat over een vraag die wat specifiek was, bijvoorbeeld of alleen bij Qbuzz Noorderstation zou kunnen staan in plaats van station Noord? Je zou kunnen redeneren dat het ook niet station Noord heet, want het heet station Groningen Noord, dat is de officiële naam. Ik neem dat op met het OV-bureau en ik zal die vraag met een zekere indringendheid stellen. Het OV-bureau kijkt mee, dus ze weten al dat ik die vragen stellen, maar ik zal het inderdaad nog even doen. Wat is hier mogelijk? Er is wel enigszins geld, en dat geld is natuurlijk wel bedoeld voor de historische plaquettes. Misschien zegt die stichting dat als het voor Qbuzz ook iets gaat kosten het dan te doen is, en dan doet Arriva misschien ook wel mee maar dat is toch wel hetzelfde ProRail treinsysteem. Je krijgt dan ook de situatie dat het station op de ene plek het Noorderstation heet, op de andere plek Groningen Noord en ergens anders heet het station Noord. Dan heb je drie namen voor hetzelfde ding, de vraag is of dat gewenst is. Ik zie allerlei beren op de weg, maar ik zeg u toe - ik heb dat in feite al gedaan - om deze vraag met klem bij het OV-bureau neer te leggen en er verder op te reageren. Tot zover.

01:15:57

Voorzitter: Ik zie een vraag van de heer Leemhuis van GroenLinks, maar we hebben daar geen tijd meer voor. Om tien over negen begint de volgende commissie hier. Ik geloof dat de wethouder deze keer zowaar best wel uitvoerig heeft gesproken dus dank u wel voor dit historisch besef. Dan is de vraag of alle wensen en bedenkingen naar tevredenheid naar voren zijn gebracht en heeft men er vertrouwen in dat dit ook allemaal bij het OV-bureau wordt gebracht door de wethouder? Ik zie alleen maar instemmende gebaren, dus ik denk dat we dit onderwerp op dit moment kunnen afsluiten. Zo is het. Ik wens u nog een fijne avond en veilig thuis.